

Prof. dr. Dubravko Orliæ predsjednik Hrvatskog lijeènièkog zbora

Autor Marcel Marjanoviæ, Nikola Pavloviæ
Monday, 07 July 2003

Ovaj INterVIEW je dogovaran dugo, dugo. Vjerojatno æe vam prvo pasti na pamet da je prof. Orliæ prilièno nedostupna osoba (zbog svih obaveza koje ima, a one nisu male vjerujte nam na rijeè), meðutim bit æete u krivu. Na žalost, glavni razlog stalnim odgaðanjima bile su velike obaveze (ispiti, ispiti i ispiti) studmefovaca koji su vodili INterVIEW. I tek što bi se dogovorili s prof. Orliæem nešto je iskrsnulo i intervju je ostavljan za neko bolje vrijeme. U nekoliko navrata sreo sam se s prof. Orliæem i na pitanje jesu li ga studmefovci uspjeli "uhvatiti" samo se slatko nasmijao i rekao "... pa ja tu djecu još uvijek èekam". I to je bilo to. Brzi telefonski pozivi i INterVIEW je dogovoren i ostvaren. Koliko smo bili uspješni procijenite sami, mi ne brinemo jer smo imali vrlo interesantnog sugovornika koji je donedavno s obzirom na funkciju koju obavlja ali i osobnom angažmanu u rješavanju goruæih pitanja lijeènièke struke bio u žiži javnosti.

STUDMEF: Kako ste se odluèili kandidirati za Predsjednika HLZ-a?

O : Poèelo je tako da sam još kao student morao privreðivati za studij i džeparac. Zato sam poèeo raditi u studentskoj skriptari u prostorijama današnje «Kome».

Nakon toga sam radio kao demonstrator na anatomiji, pa sam radio u Medicinaru itd. Tako sam zapravo poèeo biti aktivan na drugoj strani našeg studija. Znaèi ne samo studij veæ i biti aktivan u studentskim društivima i organizacijama. Meðutim, u jednom momentu nisam mogao dobiti posao. Jedan me profesor, slobodno reèeno, prevario. Naime zaposlio je supruga svoje neæakinje. Onda sam otišao van i radio s velikom firmom oko godinu dana vani. Kad sam se vratio dobio sam mjesto na ortopediji. Profesor Ruškovski je bio tada i predsjednik ortopedskog društva. Tako da sam ja tada poèeo raditi sve dužnosti u ortopedskom društvu. Od blagajnika, tajnika, potpredsjednika i na kraju predsjednik. Tako sam se poèeo "motati" po HLZ-u i ljudi su me uoèili. 1997. sam veæ imao 2 mandata kao predsjednik ortopedskog društva i tada sam se kandidirao za predsjednika HLZ-a. Sada sam dakle veæ u drugom mandatu. STUDMEF: Kakva je suradnja HLZ-a, HLK i Akademije?

O : Źelio bih naglasiti da sve lijeènièke udruge imaju svoj dio zadatka (Zbor, Komora, Sindikat…). Znaèi, komora je strukovna organizacija koja se brine o položaju struke, brine se o zakonima. Ona ima i jedan dio javnih ovlasti, tj. zadatke i obveze države. Ona nije slobodna kao što je to HLZ. Zbor može donijeti bilo kakvu odluku potpuno samostalno. Na poèetku mandata sam pokušao regulirati odnose i zadatke tih dvaju organizacija, jer sam uoèio da ima puno mijesšanja i zbrke u odreðenim odnosima i dužnostima, ali to sa prošlim vodstvom nisam uspio, tako da su odnosi bili prilièno hladni.

Sada je izabran novi predsjednik Komore prim. Minigo, kolega koji je i aktivni èlan HLZ-a i da æe sada biti drugaèija, profesionalna suradnja.

Ipak, tijekom štrajka unazad par mjeseci SVE su se lijeènièke organizacije ujedinile u borbi za prava lijeènika. Mi smo pokušali upozoriti na položaj lijeènika u Hrvatskoj. Pogledajte primjer upisa na Medicinski fakultet. Svake godine je sve manje prijava. Nažalost ako to tako nastavi, za 10 godina neæe biti lijeènika u Hrvatskoj. Pa neka se ljudi kojih se to tièe malo zamisle.

Znaèi mi smo svi suraðivali u štrajku iako su nam najbolji saveznici u štrajku bili naši pacijenti i ministar Vlahušiæ. Naši pacijenti jer su nas podržavali i znali da se borimo za bolje uvjete rada a ministar Vlahušiæ jer je toliko blatilo lijeènike, svoje kolege da je zapravo izazvao još veæe zajedništvo u štrajku kao i podršku graðana štrajku. Neovisno o štrajku, mi stalno suraðujemo s HLK i s Akademijom medicinskih znanosti èiji su mnogi èlanovi umirovljeni lijeènici i èlanovi HLZ-a.

Na kraju HLZ je i bio osnivaè i Komore i Sindikata i Akademije medicinskih znanosti

STUDMEF: Kakav je stav ali i dužnosti HLZ-a i HLK što se tièe korupcije u medicini?

O : HLK mora paziti i kontrolirati da struèni rad bude sukladan zakonima. Ali komora nije ta koja poduèava i struèno usavršava kolege nego to može iskljuèivo HLZ. Tu još dolazi i sindikat koji se brine da taj sav rad bude adekvatno plaæen.

Npr., danas smo svi svjedoci afere s Pegasydom, lijekom koji se koristi u lijeèenju HCV infekcija. Struka je tu rekla da taj lijek vrijedi i da ima svoj znaèaj u lijeèenju HCV infekcija. Ali, ispostavilo se da su se direktor HZZO-a i ministar zdravstva dogovorili da na listu ne dolazi niti jedan skupi lijek. To su dvije osobe koje bi trebale biti na suprotnim pozicijama. Naime, ministar bi graðanima trebao dati što više, a direktor HZZO-a èuvati blagajnu. I što je sad tu strašno? To da se ne gleda efikasnost lijeka nego cijena. Kakva je to logika? Na prvom mjestu bi trebala biti efikasnost lijeka, tj. dobrobit pacijenata. U Źelji da se kazni nekoga da tko je njihov dogovor prekršio ruši se povjerenstvo, ruši se struka i ispada da je struka loša, da vlada korupcija, a ona je zapravo odlièno i profesionalno odradila svoj posao. Blati se ime mladog doc. Ostojjæa koji je profesionalno odradio svoj zadatak što se struke tièe, ali je bio izvan dogovora koji nema veze s medicinom. I sad struka ispada korumpirana na osnovu traèeva i novinskih èlanaka. Takve podvale najèešæe dolaze iz naših redova, tj. lijeènika koji èim dobiju neki politièki položaj rade protiv svojih kolega. Nevjerojatno, ali nažalost èest sindrom. Naravno da æe se morati jednoga dana HLZ i HLK pozabaviti lijeènicima koji rade protiv struke i protiv nas samih. Naprosto je nedopustivo da se blati lijeènièko zvanje zbog nekolicine korumpiranih lijeènika kojih je ja mislim jako malo. Ja mislim da velika veæina lijeènika u Hrvatskoj èasno i profesionalno obavljaju svoj posao.

STUDMEF: Koji su najveći uspjesi HLZ-a?

O : Sve što je napravljeno u sklopu HLZ-a su veliki uspjesi. Ja ne bih tu odvajao neke posebne stvari. Npr. samo osnivanje je bio veliki uspjeh. U vrijeme osnivanja HLZ-a u Europi je bilo samo 7 stručnih društava. Danas ih ima u svakoj državi. Znači imali smo stručnu udrugu liječnika među prvima. Zatim, HLZ je osnovao Medicinski fakultet u Zagrebu što je također veliki uspjeh, pogotovo u to vrijeme.

HLZ ima, kao što sam rekao, 134 stručna društava, što je veliki broj. Najznačajnija imena u području medicine u Hrvatskoj su članovi HLZ-a. Također, HLZ je član svih međunarodnih asocijacija i naših kolege su pravi predstavnici Hrvatske u Europi i svijetu. Veliki uspjeh HLZ-a je sama činjenica da je apolitička i nevladina organizacija koja djeluje samostalno već godinama. Ono što je možda najbitnije jest da je u 3 godine u prostorijama HLZ-a bilo 70000 ljudi na stalnom stručnom usavršavanju. To pokazuje da HLZ sudjeluje u konstantnom educiranju i usavršavanju liječnika što je jedan od osnovnih zadataka HLZ-a

STUDMEF: Recite nešto o suradnji Medicinskog fakulteta i HLZ-a?

O : Odnosi su izvrsni jer su to uglavnom sve isti ljudi. Profesori s fakulteta, docenti, asistenti, liječnici u bolnicama svi su oni, tj. većina članovi nekih od društava HLZ-a.

Dakle tu postoji koordinirana suradnja u stalnom usavršavanju i edukaciji liječnika što je zadatak Mef-a i HLZ-a. Međutim, mi ne ulazimo u ingerenciju edukacije direktno. Ali indirektno putem djelovanja u stručnim društvima isti ti ljudi koji rade na fakultetu mogu utjecati na samu edukaciju.

Poseban dio HLZ-a, koji je naš osobit ponos, je Studentska sekcija. Tu već mladi studenti mogu djelovati u HLZ-u i vidjeti da je dobro biti u stručnim organizacijama. Osim toga mi sav tehnički rad u ovim prostorijama prepuštamo mladim kolegicama i kolegama s Medicinskog fakulteta. Mnogi se nisu slagali s prepuštanjem tehnike studentima zbog velike vrijednosti, ali mi do danas nismo imali nikakvih pritužbi na račun studenata.

STUDMEF: Odakle ideja za osnivanje SSHLZ-a?

O : Ideja postoji već odavno. Nije samo moja i kolega liječnika, već su nama dolazili studenti zainteresirani za sudjelovanje u radu HLZ-a. Pošto nisu mogli biti članovi HLZ-a jer nisu liječnici pa smo se odlučili za osnivanje studentske sekcije. Mnogi današnji liječnici na nekim položajima u Zboru su prije bili jako aktivni u SSHLZ-u.

STUDMEF: Dakle, vi ste jako naklonjeni SSHLZ-u, ali hoćete li to tako biti sa sljedećom upravom jer ste vi sad u drugom mandatu?

O : Naravno, ja sam jako naklonjen SSHLZ-u. Ali promjena neće biti nikada. Dok postoji HLZ postajat će i SSHLZ. Svi kolege u HLZ-u shvaćaju što znači imati tu kod nas mlade kolege. Oni su ipak naša budućnost. Tu se ne može promijeniti.

Naši su studenti jako aktivni, organiziraju kongrese i sastanke koji su jako ugodno iznenadili i dekana, prof. Labara.

STUDMEF: Možete li nam reći kakva je sada situacija sa stručnjacima, radnom obvezom i svim ostalim?

O : Pa trenutno su liječnici u Hrvatskoj pod radnom obvezom, prvi puta u životu. Tu postoji jedan nedostatak demokracije. Nažalost, imali smo za vrijeme stručnjaka blokadu medija koji su navodno neovisni, ali su oni daleko od neovisnosti. O uvjetima smo radili, za što i kako smo se borili i što smo tražili sve pišane u Liječničkim novinama. Uvjeti rada liječnika su izrazito loši, uskoro ćemo imati manjak liječnika, 1 sat specijalističkog rada košta 36 KUNA. Vjerovali ili ne.

Državno odvjetništvo je na prijedlog ministra provela istragu o nekim smrtima za vrijeme stručnjaka. Mi sada tražimo rezultate tih istraga jer znamo da greška nije bilo. Na osnovu svega toga uvedena je radna obveza. To je posljedica toga što se s predstavnicima naše vladajuće strukture nije mogao naći demokratski jezik. Mi smo bili toliko tolerantni da smo davali nekoliko ustupaka Vladi i smanjili broj uvjeta koje tražimo da se ispune, ali do dogovora svejedno nije došlo. Stručnjak na kraju nažalost nije uspio i nisu ispunjeni naši zahtjevi. Uvedena je radna obveza, ali teoretski stručnjak i dalje traje.

Mi težimo sada Europskoj uniji i ti će zahtjevi morati biti ispunjeni prije ulaska u Europu jer je za Europu najvažnija demokracija koje u ovom slučaju nije bilo. Naime, neki ljudi nisu htjeli popustiti, mislili su na svoje položaje i nisu se htjeli dogovarati.

Ono što je bitno je to da već sada država predlaže 95% naših zahtjeva. Ali ono što mi još želimo, a morat će biti ispunjeno, jest da imamo strukovni ugovor s poslodavcima. To znači da mi nismo u ekipi od 60 ili 70 tisuća ljudi koji rade u zdravstvu jer ipak ne možete držati liječnika kao javnog službenika. Ipak su liječnici daleko delikatnijeg i odgovornijeg položaja.

STUDMEF: Malo prije ste spomenuli da se sve manje ljudi prijavljuje na prijemni ispit i da neće biti liječnika, a opet na burzi ima oko 900 ili 1000 liječnika. Ako je to točan podatak. Kako to komentirate?

O : Da to je točno. Ćudno je to da imamo liječnike na burzi rada, a spadamo u zadnjih 5 zemalja u Europi po broju liječnika na 100 000 stanovnika. S jedne strane imamo malo liječnika, a s druge strane imamo liječnike na burzi. Zaključak je da nam nedostaje radnih mjesta. A to je ono što državu košta.

A opet s druge strane EU treba liječnike i ljudi idu van. Ministar je jednom rekao da tisuće liječnika može otići van. Žalosno je da će oni i otići i neće za nekoliko godina biti liječnika u Hrvatskoj pa će nam dolaziti neki treći. A vi zaključite koji su to treći.

Ali ja sam ipak optimističan i mislim da će se prije nego što uđemo u EU ti svi problemi morati biti riješeni. Tu treba krenuti od obnove i proširenja starih bolnica, ali i gradnje novih bolnica. To je jako bitno. Krenimo od Sveučilišne bolnice u Zagrebu do ostalih gradova. Jer ne samo da će se tu započeti liječenje nego će se u tim novim bolnicama liječiti građani. To je ono bitno. Unaprijediti naše zdravstvo.

STUDMEF: PORUKA STUDENTIMA ZA KRAJ!

O : Učite, učite i učite! Morate znati svoju struku. To vam otvara sva vrata. Znanje!

Intervju vodili: Marcel Marjanović, Nikola Pavlović